

Поки Китай піднімається, супердержаві США загрожує втрата її статусу, та і Європі доводиться нелегко. Але якщо вона буде готова поступитися зараз, то може виграти пізніше, вважає автор книги "Успішний занепад Європи".

"Захід, занепад - це не те, що ми звикли асоціювати з успіхом", - справедливо помічає відомий німецький експерт по Китаю, професор Вільного університету Берліна Еберхард Зандшнайдер (Eberhard Sandschneider). Але неможливо ігнорувати те, що значення Європи зменшується, говорить він.

"Через декілька десятиліть європейці складатимуть всього чотири відсотки населення Землі.

Як ми зуміємо зберегти той ступінь добробуту, безпеки і свободи, яка, завдяки Європейському Союзу, у нас зараз є?" - задається питанням Зандшнайдер. Чи варто засмучуватися через те, що наступає, у формулюванні професора, "занепад Європи", або цей "занепад" може дати додатковий потенціал для розвитку, а якщо так, то який?

Як нам облаштувати Європу? Поступитися ініціативою Китаю!

У співробітника авторитетного Німецького товариства зовнішньої політики (DGAP), є із цього приводу свій рецепт: прямо зараз відмовитися від протистояння з країнами, що розвиваються, віддати ініціативу, щоб в майбутньому витягнути з цього користь. Для вищої еліти в Берліні і Брюсселі ці слова звучать дуже сміливо: як можна бути упевненим, що цей рецепт спрацює?

"Ніхто не може бути в цьому впевнений. Але подивіться на розвиток Китаю: 600 років тому це була передова в технічному відношенні держава з могутнім морським флотом. Потім довгі сторіччя Китай рухався вниз по похилій. А зараз знову могутньо рухається вгору, - ділиться своїми спостереженнями аналітик з DGAP. - Нам, європейцям, може показатися смішним, але еліти в Азії вважають, що занепад Китаю і панування Європи було лише помилкою історії".

Втім, на думку Зандшнайдера, рухатися по кривій вниз не означає повного занепаду.

Історія Європи в його очах залишається історією успіху. Просто доведеться жити в умовах, коли Європа не зможе, як раніше, визначати світову політику.

На практиці це означає, пише в своїй новій книзі Зандшнайдер, що європейці могли б відмовитися від традиційно займаних ними важливих міжнародних позицій, таких як головування у Всесвітньому банку або Міжнародному валютному фонді. Прагнення Німеччини стати постійним членом Ради Безпеки ООН аналітик називає "рухом назад". На його думку, далекогляднішим рішенням стала б відмова від цих спроб і надання допомоги в перерозподілі влади в світі, щоб таким чином уникнути конфліктів і скористатися новими можливостями для співпраці.

"Нещасний випадок вірогідніше при спуску з гори"

Німецький аналітик проводить паралелі між зміною ролі держав або континентів і поведінкою альпіністів. "Альпіністи знають, що 80 відсотків всіх нещасних випадків відбуваються під час спуску. Отже я задаюся питанням: як Франція після Другої світової війни зрозуміла, що, замість того щоб залишатися заклятими ворогами, краще співробітничати з Німеччиною? Це був момент зародження європейської інтеграції", - говорить Еберхард Зандшнайдер.

Але зараз перспективніше вчитися не на європейських прикладах, а на азіатських. "У Китаю можна було б багато чому навчитися з погляду економічної ефективності. Права людини - інша історія", - говорить німецький експерт. Але це зовсім не означає, що європейці повинні відмовитися від своїх цінностей і свобод.